

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ara évnegyedre 3 fl. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát elsőször 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 39 kr helyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik. A nyilatkozati cikkek sora után 12 kr előleges befizetés mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

A német-dán kérdésről.

V.

(D) Ha olvasóink figyelemmel olvasták el e czím alatti cikksorozatunkat, úgy minden újabb mozzanat magyarázatához kellő kulesot birnak.

A két német nagyhatalom benyomult Schleswigbe, magyarázatunk szerint csakis mint oly nagyhatalom nyomulhatott be oda, mely az 1851-i stipulatiót, és az 1852-i londoni szerződést aláírta, és nem mint a német szövetség tagjai.

Ezen felfogásunkat ma már diplomatikai tények igazolják, és a publicistikai tanulmányok éppen azért érdekesek, mert a bekövetkező tényekről, jól felállított alapokról biztosabban okoskodhatunk.

Wrangel öreg porosz tábornok, kiről meg lehet adni, hogy a két német nagyhatalom táborát mely belátással vezérli, a dánoknak Dannevirkeből történt gyors hátrálásából még nem következtet oly fényes hadi szerencsét, a mely őt elbizakodottá tesse. A dánok sebesen hátráltak az igaz, de egy oly pontra, hol szárazai erejökkel jeles tengeri erejük összeműködhetik, és ők, a kik oly nagy erővel szemben a szárazon dicsőösséges vereséget szenvedtek, mert ellenfelük sok véráldozat árán győzhetett, szárazai s tengeri erejük összeműködése által csak erőlyes ellentállást lehetnek képesek kifejezni.

Alsótól a dán hajóhad könnyen közelkedhetik Holstein főikötőjével Kieillel a keletitengeren, s egy idevonult erős dán sereg a Schleswigbe előnyomult porosz-osztrák sereget hátban támadhatná meg. Altona felé az északiitengeren szintén megkerülhetnek a dánok Schleswiget és Holsteint. Nem futhatta meg e körülmény Wrangel tábornok figyelmét, s itt lehet annak oka, hogy elhatározá Altona, Kiel és Neumünster megszállását.

De ezen városok Holsteinban esvén, a német szövetség azon közép hatalmasságai, kik, mint ilyenek szállották meg Holsteint s utasításait egyenesen a szövetségi gyűléstől veszik, tiltakoztak a tábornok fennebbi parancsa ellen.

Es tiltakozásuk okán éppen azt adák, hogy Austria és Poroszország megszegvén a Bund gyűlésének való engedelmességet Schleswigben, mint nagyhatalmak, nem pedig, mint azon szövetség tagjai állanak, mely szövetség határozatát ignorálják; ez okon az osztrák-porosz nagyhatalmi és nem szövetségi seregek Holsteinban nincs keresetük a német bund által odarendelt szövetségi csapatok praecjudiciumára.

Daczára a szövetségi biztosok tiltakozásának, két porosz ezred csakugyan bevonult Altonába, s a viszály, mely eddig is elkerülhetlennek látszott, már élénken kezdetét vette. A porosz benyomulásról értesítés, a szövetségi biztosok ellenmondásával s Szászország idevonatkozó indítványával együtt, a frankfurti dieta elé került, s e kérdésből igen könnyen kifejlődhetik egy oly belháború a német elem közt, mely e két nagyhatalom táborának szerencsés kezdésére villám gyanánt sujthat le.

Ha e kérdés mérgessé válik, nem lehet más következménye, mint vagy belháború, vagy a szövetség újabb megaláztatása.

Es e belzavarra annál nagyobb kitátság mutatkozik, mert Bajorország erősen tartja magát az augusztinburgi herceg örökösödéséhez, s még egy conferentiába is csak úgy hajlandó beleegyezni, ha az ott megjelenő hatalmak a herceg örökösödését elismerik; míg ellenben Austria, a mint nyilatkozik, még mind tartja magát a londoni szerződéshez, Poroszország pedig, hogy mit akar? azt még bizonyosan senki sem tudja.

Austria nemzet-közjogi, a német közép hatalmasságok Holstein irányában conservativ, Schleswig irányában ellenkező politikát követnek — Austria fennakarja tartani a dán monarchiát, mint a német hercegségek személyi unioja által egyesült hatalmasságot, a közép hatalmak a szövetségnek akarják alárendelni nemcsak az odaillő Holsteint, de az oda nem tartozó Schleswiget is. Valószínűleg végre is e viszály még mérgesebbé válhatik.

Austria álláspontja mellett egy hatalmas ok van, a világháború kikerülése.

Ha a két német hatalom, a német hódítási szomj érdekében eláll a londoni szerződéstől, akkor alkalmasint Angol, Francia- és Oroszországgal gyűll meg a baja; ha el nem áll, akkor a német nemzet lesz felpuskaporozva.

Már, hogy hová tud kitörni a német energia? azt nem tudjuk. „Der Deutsche Michel“ ma már nem igen harezias vértü, szereti a békét és bajor sürt, s meglehet, hogy lármáz most az osztrák-porosz politika mellett, majd pedig meghunyászkodik, nehogy egy nagy német belháború által Mazzininak, vagy a francziák Rajna-sóvárgásának kedvezzen; de hogy ha csakugyan ki talál jönni flegmájából, s a mit most szájával kiált, azt karddal is követelendi, akkor bizonyos, hogy az osztrák-porosz dán hadjárat csak a kezdetek kezdete volt.

Egy előre úgy tetszik, hogy a német néppel könnyebben elbánhatnának, itt azonban nagy kérdő jelek mutatkoznak.

A német „National Verein“ Schleswig-Holstein ügyében nagy mozgalmat fejt ki, a negyvenmillió német nép közvéleménye áll, mint tümeg, ez egyet háta mögött, s vezér zászlóját a bajor, württemberg, szász és badeni uralkodók tartják kezükben. Ezen közép hatalmasságok harez népe a németiség legerősebb fajából van, jelesen dicsérik a badenieket és szászokat. Ha ez uralkodók, kiknek élükön ugylátszik a bajor király áll, összevetik vállaikat a német nemzettel, annál inkább dolgot adhatnak a nagy német hatalmaknak, mert részint a lengyel forradalom, részint az olasz hódítási vágy alkalmasint kezükre játszana.

Azt pedig képzelni sem lehet, hogy Franciaország ily nagy mozgalomba bele ne sodortatná magát. Ő valószínűleg oly szerepet vinne itt, mint Olaszországban, a segítségnek jutalmánl vennie a Franciaországhoz földirailag tartozó Rajna mentét, mint vette az Olaszországban tett szolgálatért Nizzát és Savoyát.

Ezen combinatio annyi valószínűséggel bír, hogy az európai diplomacia aggodalmát méltán kelté fel a dán-német viszály.

Az orsz. muzeum-egylet nagy gyűlése febr. 15-kén.

Titkari jelentés.

(Folytatása és vége.)

Ez egész kimutatás eredménye a következő:

1) Felülköltség sehol sincs, kivéve azokat a rovatokat, a melyre nem volt praecimálva semmi. Ezek különösen a régiség- és éremtár, és az építkezési rovat. Hogy az igazgató választmány ezekre költött, nem volt önkényes eljárás, mert e költsékre fel volt hatalmazva még 1862-ben, és praecimálva csak azért nem volt semmi, mivel előre nem lehetett tudni, mennyi lesz a szükség.

2) A valószággal kifizetett összegek nem mutatják tökéletesen az 1863-diki költséget. Ugyanis kifizetett a pénztár mindössze 11,365

frt 88 1/3 krt, holott kellett volna fizetni 13,495 frt 33 1/3 krt, és e szerint adós maradt 1863-ban 2,129 frt 45 krral. Ez adósság magában véve még nem volna aggasztó, minthogy csak kamathátralékokban van az egyletnek kinn 11,486 frt 27 1/2 kr, a részvényilletékeket nem is számítva; de nyomasztó azért, mivel mind-ezekből a hátralékokból pénzt nem lehet csinálni, az intézet pedig, ha pontosan nem fizet, veszélyeztetni hiteletét és sok kellemetlenségnek teszi ki magát.

3) A pénztár 1863-ban bevett 10,728 frt 94 3/4 krt, kiadott folyó költségekre 11,365 frt 88 1/3 krt, ez csak úgy volt lehetséges, hogy a kert és a könyvtár a maga költségeinek egy részét a maga külön jogvedelméből fedezte, és a készpénzben begyűlt 199 frt 52 kr alapítványt a tökéltől kölcsön vette, hogy a legsürgősebb kiadásokat fedezze.

4) Mérlegelés után külti magát, hogy az egylet 1863 végén adós volt;

1) az alaptőkének . . . 199 frt 52 krral
2) kifizetetlen tartozásokra 2,129 frt 45 krral

Összesen: 2,328 frt 66 krral,

ellenben volt neki bevérandó:

1) kamathátralékokból 11,486 frt 27 1/2 krt.

2) részvényekből . . . 6,555 frt . . . krt.

Összesen: 18,041 frt 27 1/2 krt.

és ez éppen nem volna kedvezőtlen állás, ha t. i. az illetők bár részletenkint fizetnének.

De ha nem fizetnek?

Azt hiszi az igazgató választmány, hogy tízezerhezzer forint hátralék egy négy év óta fenálló társulatnál oly kiáltó szó, hogy nem hangozhatik el a pusztában. De ha elhangzik, az igazgató választmány meg fog ugyan tenni minden tőle kitelhetőt, hogy az intézetet pótolhatlan kár nélkül fentartsa, de képtelen lesz a jövő közzgyűlésen ama czáfolatlan mentségre hivatkozni, hogy „ad impossibilia nemo obligatur“.

Hogy az elősorolt körülmények közt tökéltől nem lehetett szó, világos; a tartaléktőke tehát ez évben nem is gyarapodott.

Keresztül menvén így az egylet pénzügyének hü rajzán, vessünk egy pillanatot arra, hogy az ez évben tett költségek után micsoda eredményeket tudunk felmutatni.

A muzeum épülete ez év folytatában belsejében tökélyesen elkészült, úgy, hogy az oda rendelt gyűjteményeket belé lehetett költöztetni, csak külső részének megfestése van még hátra. Az építés ezzel azért készt, mint-hogy egyfelől az épület használhatóságát e késedelem nem hátráltatja, másfelől tartósság és biztosság tekintetéből azt kívánta, hogy az általakított alkalmával az épületre rakott új falak és faragott kövek még egy telen át maradjanak kitéve az időjárás viszontagságainak, és csak miután ezt kiállva szilárd és tartós voltak bebizonyították, történjék a festő-mázzal való behuzás.

Már a gyűjtemények gyarapodásairól és a rendezés előhaladásának részleteiről az illető örök külön jelentései fognak felvilágosítást adni, a melyből meg fog győződni a t. közgyűlés, hogy gyűjteményeink ez év folytatában mind gyarapodás mind rendeződés tekintetében sokat haladtak előre, és noha még most véglegesen meg nem lehet nyitni az általános közlátogatásnak, de annyira vannak, hogy a látogatásra már érdemesek.

A gyűjtemények ez előhaladása természetesen butorozás nélkül nem volt eszközölhető. E tekintetben annyira haladt a muzeum, hogy a könyvtár ideiglenes helyiségébe egyelőre több butorozás nem kell, a régiségtár butora is a mostani helyiséghez képest meg van, ambar egy része még nincs kifizetve, és így csak a természettudományi gyűjtemény az, a melynek a következő 1864-dik évben tetemes butorozásra lesz szüksége.

Az építkezésre sok pénz ment el, mind azonnaltól meg nem végeztük be egészen. Tetemes költséget ugyan nem fog közelebről igényelni, de apró igazításokra és alkalmazásokra mindig lesz szükség.

Kertünk a lefolyt nyáron a nagy szárazság daczára folytonosan a legszebben díszlett, és a kolozsvári mivel községnek sürttén látogatói kedvezvén sétáhalozt.

A mi a szellemi téren kifejtett munkásságot illeti, első helyen meg kell említeni, hogy a lefolyt évben a muzeum egy kötet évkönyvet és egy önálló munkát adott ki. E kiadvá-

nyok elsője magában foglalja az év folytatában tartott tudományos üléseken felolvasott értekezések közül azokat, a melyek tudományos becsök által ott helyet érdemeltek, a második kiadvány Vass József kegyesrendi tanár díjnyertes pályamunkája, a melynek czime: „Erdély a rómaiak alatt.“

Hogy e nyomtatványok elárulataása után valami nagy jövedelemre nem számíthatunk, azt már megtanultuk a tapasztalásból, de intézetünknek mégis tetemes haszna van utánok, mert e munkák után cserébe nyerjük a magyar tudományos akadémiát, a magyar kir. földtani és természettudományi társulatot, az erdélyi szász honismeri és természethistoriai egyletek, a bécsi csász. tud. akadémiát és es. kir. földtani intézet, a bajor, berlini, brüsszeli, göttingai, londoni és párisi tudós társaságoknak kiadványait, a melyek becsé sokkal nagyobb annál az összegnél, a melyet mi csaknem összes kiadványainkra költünk.

Még van az egylet kezén egy irodalmi vállalat, t. i. a nagyméltóságú elnök úrtól magán uton megindított erdélyi történelmi adatok új folyama, a melyből eddigelő a könyvtárnok szerkesztése mellett egy kötet jelent meg. Ő nagyméltósága oly módon ruházta volt át e vállalatot a muzeumra, hogy ez első kötet költségeit ide ajándékozta, a muzeum meg oly reményben vállalta el, hogy majd ez első kötet elárulásából megfordul annyi pénz, hogy a folytatás költségét fedezze. Eddig azonban az első kötet árából csak 231 frt gyűlt be, és így még nincs annyi költség, hogy egy második kötet kiadásához lehessen fogni.

Tudományos ülést tartottunk 1863-ban hetet. Már e szám mutatja, mily kevés gyakorlati haszna lett annak a választmánytól csaknem kleroszakolt rendelkezésnek, a mely a tudományos ülések megtartását bizonyos napokhoz kötötte. Igaz, hogy az akadémiánál egész évre előre szoktak kitűzve lenni azok a napok, a melyeken ülések lesznek, de az akadémiák tagjai azzal a kötelezéssel lépnek az akadémiába, hogy értekezéseket, tudományos műveket készítsenek; a muzeum-egylet tagjai erre éppen nincsenek kötelezve, és nem is teszik. Az évkönyvünk új kötetében megjelent értekezések mutatják, mily kevés tagja az egyletnek működik ez irányban, pedig miután a tavalyi közgyűlés a tiszteletdíjt ivenként 25 frtra emelte, az évkönyv számára való dolgozás a tudományról foglalkozó szakemberre nézve még jutalmazóvá is vált. Nem is tehet az igazgató választmány ez ügyben egyebet, mint a tért megnyitni, a jutalmat kitűzni, a pályázók hiányát nem lehet neki felróni.

Ha azonban a tudományos ülések nem mutatnak valami fényes eredményt, annál ürvendesebb lendületet vettek az egylet keblében keletkezett szakülések, a melyek kevesebb ceremóniával és zajjal folynak, de mind inkább gyarapodnak részvevőkben és eredményekben. Így adott eredetet a történelmi szakosztály a kir. főkörmányszék kebelében felállítandó statisztikai bizottság eszméjének; a természettudományi szakülésben pedig a részvevő tagok annyi szép és érdekes adatok közlésével léptek fel, és ez adatok közlése annyi érdekes tárgyalásra adott alkalmat, hogy e szakosztály jegyzőkönyve már is megérdemli a közé tételt, a mely évkönyvünk közelebbi kötetében meg is fog történni.

Ime tisztelt közgyűlés, új bizonyosság arra, hogy a tudományos működést nem lehet megparancsolni, nem lehet rendeletekkel erőszakolni. Fejlődik ő magától ott, a hol a megkívántató feltételek megvannak rendeletek nélkül és esendben, és az igazgató választmány reméli, hogy idővel képes lesz az eddig ugynevezett tudományos üléseket azzá tenni, a miknek az alapszabály értelmében lenniük kell, tudniillik népszerű felolvasások alkalmosított előadásának színhelyei; a komoly és a mint mondani szokták „száraz“ tudomány tárgyalását a szakülések buzgalma bízva.

A szellemi működés sorába kell számítanunk azokat a tudományos érdeklő utakat is, a melyeket az egylet tagjai és tisztviselői az 1863 év folytatában részint az egylet költségén, részint magán buzgalomból tettek. Ez utak közt fel kell említeni Torma Károly tagtársnak az egyleti titkár társaságában tett régészeti kirándulását Hunyadmegyébe aprilis havában, az egyleti könyvtárnoknak a Degenfeld grófok

könyvadománya beszállítása érdekében Erdőszádára tett útját angustusban és a nagyméltóságú elnök urak a titkár kíséretében szeptemberben tett kirándulását Sebesvárra és Feketetóra, valamint a m. igazgatónak mint egyetli képviselőnek megjelenését a magyar orvosok és természetvizsgálók pesti gyűlésén.

Ime tisztelt közgyűlés egyetli működésünk és állapotaink hí képe, szolgáljon úgy az itt megjelent, mint a távol levő egyetlagnakok irányadóul, tájékozlóul és biztatóul, a hol biztatás szükséges. A tisztviselőik ez után elértérszandó jelentései még ki fogják egészíteni e kép részletes vonásait, és az igazgató választmányi közlönetet mondván a tisztelt közgyűlésnek a benne helyezett bizalomért, reméli és óhajtja, hogy jövőben minél több fénypontot és minél kevesebb árnyoldalt felmutató jelentést terjeszthessen a tisztelt közgyűlés elébe.

Finály Henrik.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Szász-Régen, febr. 1.

Szász-Régen városában nem régen született egy kis gyerek, kit már élete hajnalán az önző felekezeti és herodesi gyilkosok fenyegette; s pedig ő született azért, hogy a mostoha sors üldözeteinek legyen öröme, hogy az inség és nyomor gyermekeinek hegeszse kinos fájdalmait, mely sobajait enyhítse, és szarítsa bánat-könyeit. Szintén elfagyallá a drága szülőt az önzés komor teleda hála az égnek! találtattak oly nemes keblű hölgyek, kik a jézusi tiszta szeretet szülötét a felebaráti közszerelet meleg polájában keblükre ölelék, és így nyilatkoznak: „Nem nyögünk mi Isten kegyéből a zsidó törvény átkos jára alatt, hogy a véreben fetengő samaritán kikerüljünk; mi azért egyesültünk, hogy játékon nyögyletünk tündős sugarai, minden felekezeti és föllemeledket, jótételeg áradjanak ki mindazokra, kik az inség és nyomor vaskarjai közt keservesen szenvednek.“ És megalakula a szászregeni jótékony nyögylet e jézusi alapon.

A természet keblén is uralgó muszka-hideg daczára, a kedves kis gyerek, a szívélyes hölgyek gyöngéd ápolása alatt, örömben növekedik.

Van a nyögyletnek halottas szekere, melynek jövedelme a szegények házaiban sanyargóknak nyújt gyakori vigaszt. Karácson előtt hoznak hozzá egy levelet 5 ftal terhelve, tekintetes Kries Eszter urasszony elnökni ábrásával, melyben felszólított szeretettel, hogy e pénzen vétessék két szegényebb jögyekezeti gyermeknek öltönyt Mit rögtön teljesite az egyházkeblű gondnok; és két meztelen valódi árva nyert meleg felső öltönyt ezen karácsoni ajándékból. A többi három felekezeti, a népesség mérlegéhez képest még többben. Jan. hó 16-án nyögyleti táncvigalom rendeztetvén, a jövedelemből számos házi szegény család látott el egy-egy székér fával; még két ref. család is részesedett ezen jótékonyágban. Valóban angyali ajándékul tekintek e sanyaru hideg télidőjén.

Még csak nagyon kiskoru a szászregeni nyögylet; mégis tündős voltának szép tanuilei tündöznek fel!

En méltányos elismerésem és halálszönetemet nyilvánítom azon kinttő jóságért, hogy a reform. híveket is részesíték kegyökben. S kívánom, hogy Isten növelje ezen áldott kis szülötöket naponta, miszerint mentől nagyobb mérvben árasztassák szívélyes jóságokat a nemes keblű hölgyek az inség és nyomor suttaitra! de a benső tündős öntudat és köz-elismerésen fölül, én hiszem, hogy megfizet az ur Jézus is, ki ama szebb tulban örök jutalmat tűzött mindazoknak számára, kik az ő kicsinyeinek ügyeket felveszik.

Molnár István,
ref. lelkes.

Háromszék, jan. 16.

Sepsi egyházzsékünk jan. 4 én tartá S. Szent-Györgyön új évi részleti zsinatát. Sajnosan vettük, hogy az őszintén tisztelt egyházzsékű mélt. fő- és aligondnok urak, atyánkfiai, tudott körülményeik miatt, nem jelenhettek meg.

A rövid napon elég hosszadalmasan, az az, délután három órakor tanácskoztunk. A tisztán közügyeken csak amugy futtában, mint harap a száraz avaron — ámbar kellőleg észlelő biggadsággal — áthatottunk. De végül egy tárgy kiválólag igénybe vette közgyűlésünk figyelmét, s órákig tartó vitaköszönt idézett elő. Igen, mert azon tárgy tisztán közgyűi természetéből kivetkeztetve, magán-vagyis, úgy szölvá, inkább párt-érdekeket keltett fel. Ez uttal csakis azon ügy alább körvonaloandó tárgyalását ezédom, legalább vázolatilag, előadni.

Nagytisztelőndő eszperes atyánkfia ugyanis a r. zsinatra meghívó körlevelében, a mált évben Dézsen tartott fő. közzsinat jegyzőkönyve 82-dik szám alatti határozata alapján — némely t. pap atyafiak unszoló sürgetésére

— mint felemlíté, jegyzői választást tűzött valaki. A fenforgó, ez alkalommal nyilvánosan ki-hirdetett közzsinati határozat a következő: „Közzsinatunk az egyházmegyei jegyzők választására nézve a minimumot 3 évben állítja meg, szabadságában állván az egyházmegyeknek a maguk véleményük szerinti választást 4—5, vagy legfőlebb 6 évre kiterjeszteni.“

Felmerült e sötben is, a felemlített kihirdetés folytán, hogy a jegyzői választás körzítésében, a formasságot illetőleg, hiány van elkövetve. Mert csak most ezen közgyűlésben hirdettettek ki s léptek az által gyakorlati jogérvényre a mélt. egyházi főtanács által jóváhagyott közzsinati határozatok, mégis már eszperes atyánkfia, előlegezve a törvény-szabta rendet, a 42. szám alatti még nyilvánosan nem értelmezett közzsinati határozatnak — új törvénynek — általa úgy vélt kívánalmát, a jegyzői választást, kitűzte teljesedésbe-vétel végett. A formasság feletti vita, miután főjegyző atyánkfia nem tett az ellen kifogást, sőt kívánta az érdemleges tárgyalást, elhangozván, a keblű főjegyző három évre választása határozatilag kimondatott.

Most már kérdésbe jött: az új törvénynek mikori választásra vonatkozó értelmezése. „Most rögtön tartassék-e a választás, vagy három év múlva, vagy mikor a jegyzői hivatali rendesen fűrességbe jő?“

Főjegyző atyánkfia nyilatkozatra hivatva fel, előadta: „Ő, a szönyegre hozott tárgyan, egész őszinteséggel s a nt r. zsinat iránt tartozó tiszteletfűzzettel nyilatkozik. Nem szól hivatali viselkedésből, vagy mint szokták mondani, pro o domo.“

Hízen egy 70 éves papi embernek, ki már 37 év óta sepi egyházzsékben, részt mint al-, részt mint fő- s most az utóbbi években is, a sepi-szent-györgyi tanoda alapítása toll-fűrészt időszakában, mint egyházközségi jegyző folytonosan hivataloskodott, lejáratott — ha szűten újabb éveiben netalán volt volna is — tisztvágya.

Ő a közzsinati jegyzőkönyv 82 dik szám alatti határozatát, melynek hozatala alkalmával jelen volt a közzsinati ülésben, úgy értette s úgy érti maiglan is, hogy azon határozat az annak kelte előtt választott jegyzőkre nézve, illetőleg minden egyházmegyében vagy egyházzsékben időnként akkor életbe léptetendő, mikor a jegyzőség rendesen fűrességbe jő. Ugyanazon ülésben ki is mondatott vala elvül: „az új törvénynek a régebbi törvények értel-mében élvezett jogok érvénytelenítésére nincs visszahatása.“ Azt igazolja a hivataloskodó segédpapok successióját megállító másnap-i ülésben hozott határozat is. Már pedig a jegyzői választástényről szóló jegyzőkönyvi kivonat szintoly jogérvényes okmány, mint a segédpapok szegődség-levele.

A fenforgó 82-dik szám alatti közzsinati határozatban — így folytatja tovább szölvő — csakis annyi van kimondva: „az egyházmegyei jegyzők választása 3, legfőlebb 6 évre állittatik meg.“ De nincs kimondva, hogy a már választva levő s tetteleg hivataloskodó jegyzők újittassanak. Választás és újítás két egymástól különböző képzet, észfogat. Ha in concreto vesszük is, mint tisztválasztást és tisztújítást: a tisztválasztásnak jelen esetre csak akkor volna értelme, ha az új törvény a tisztújítást kimondatotta. De abban az újításról szó sincs stb. A positiv törvénynek pedig, általában mondvá, napfénytisztaának kell lennie; különben mint éji bójó tűz, félrevezet.

Szölvő nézete szerint tehát azon új törvény az újítás feltétele nélkül már választva levő s tetteleg hivataloskodó egyházmegyei egyházzsékű jegyzőket positive nem kötelezi ugyan arra, hogy rögtön lemondjanak vagy lekötőszö-jenek hivatalukról: de rejlük talán mégis abban odaérőlel — implicite — némi köteleztetés, melyet erkölcsi köteleztetésnek szoktunk nevezni. Ennek néma szózatát értenie kell minden közhivatalnoknak, ki csak elfogulatlan.

Mihezképest, szölvő, ezenel őszintén nyilvánítja: ha e nagytisztelt közgyűlésben a többség úgy nyilatkozzand, hogy ő már nem közbizalom embere, hogy a közvélemény ellen van, vagy, hogy ő már nem képes a jegyzői hivatali vitelére — mindamelllett is, hogy tisztán átlátja, miképp nem az egyház közzsája, hanem tervezett pártküldelem vezet a két táborra oszlvá s egymással is szembe állva fellépett szereplő t. atyafiakat — legottan kész végképp visszavonulni, s meztő nyitni a sepi egyházzsékünkben nem hiányzó ifju szellem erőinek a főjegyzői hivatali vitelére. Neki ugymond, szokása, minden elkalászolás nélkül — a széklely mondas szerint — nyiltan kimondani az igazat; az az: mit igaznak tart, hiszen és vall. Mely nyiltságának pedig már nem egyszer, mind itt alatt, mind amott fenn, olykor némi buját is vallotta.

Egyébiránt ő a sepi egyházzsék keblében divatozó pártszellemet, mely még — mondhatni — szenvedélyes pártossággá éppen nem fajult, nem hogy gancsolná, sőt oly szempontból nézi, mint az egyházi alkotmányos élet éltető nemtőjét, mint villanybárátját a kény-

uralomnak. De mégis úgy véli, hogyha ő csakugyan könnyelműen, néhány önkényűleg ki-tűzött tetszésért, most rögtön visszalépne s letenné az egyébképp is soká vinni nem szám-dekolt jegyzői tollat: a t. atyafiság többségétől, talán nem igen méltányoltatandék, több tekintetből, illeten eljárása. Mire nézve tisztelettel felkéri a nagyt. szentszéket az e tárgybani nyilatkozatra.“

Ily szellem- és értelemben tartott beszédét végezve főjegyző atyánkfia, két vélemény fejlődött ki. Egyik a jegyző nézetét pártolta, azon módosítással, miszerint úgy értelmezte az új törvényt, hogy az illetőleg minden egyházzsékben csakis a választásra meghatározott normalis évek elteltével, jelesen sepi egyházzsékünkben a már megállított 3 év lejártával, életbeléptetendő. „Mert — mondanák — azok a jegyzői hivatalra, újítás feltétele nélkül, törvényszerűen választattak; nem lehet tehát, hogy most éppen közvetlenül, kihallgatatlan, mintha elmarasztaltak volna, lelépni kényszerítettessenek.“

A más véleményűek, a pártfű vezetése alatt, a 82-dik czikket minden indoklás nélkül, rögtönös választásra magyarázták.

Végül: nagy többség, a testület $\frac{2}{3}$ mad része, fellállsán utján, oda nyilatkozott, hogy a jegyzői választás kérdésének tárgyalása s az arra vonatkozó új törvény körülmények szerinti értelmezése, a jövő ősz i. zsinatra halasztassék el. A mi határozattá is vált.

A fellállva nem volt t. atyafiak legottan felállottak s nem várva meg a jegyzőkönyv hitelesítését, eloszlottak.

N. N.

Az Erdélybe jött magyarországi szűkölködők számára.

ns. Tordamegye tisztsége, Mező Záh helysége adományok gyanánt, mls Ugron Sándor úrtól 20 fűt, 25 véka búzát és 25 véka rozst; t. cz. Kutasy Ferenc úrtól 1 fűt, 1 v. búzát és 1 v. török-buzát; Elekcs István úrtól 2 fűt, 2 v. búzát s 2 v. török-buzát; Papp Péter úrtól 1 fűt, 1 v. búzát, s 1 v. rozst; Weisz Salamon úrtól 1 fűt, 1 v. rozst s fél véka török-buzát; összesen 25 fűt, 30 v. búzát, 27 v. rozst negyedfél v. török-buzát jelentett be a közp. bizottsághoz; mely jótékonyágért, a megnevezett t. cz. adakozó uraknak a szűkölködők nevében őszinte köszönetet nyilvánt Kolozsvárt, febr. 7 1864.

Széklely-Keresztúr, mult janár 21-kén rendezett „Zeneestély“ tiszta jövedelme gyanánt 182 fűt 60 krt. b. Gámerra Gusztáv ur február 2-ről kelt kisérvényével, az inségügyi közp. pénztárba bejuttatott.

Királyi főkörmányszéki fogalmazó gyakorlatok t. cz. Miksa György ur ugyanazon közp. pénztárba 2 fűt 50 krt saját könyvadományával fizetett be.

A lelkes széklelykeresztúriak szívességéből nyert, a körülmezőkhez képest tetemes ősz-szegért; mint szintén, az utóbbi, tiszta szívűből nyujtott s ezért becsében kétszeres értékű adományért őszinte s érdemlett köszönetet mond, Kolozsvárt, február 9. 1864. ugyszintén.

Gr. Rindsmaul Albert ur, nyárád jobb-ágyfalvi birtokos tíz véka elegybuzát s ugyan anynyi török-buzát és 5 forintot szívélkedett nyujtani.

Ns. Kolozsmegye i. ü. főlkibizottágától, a nagy-nyulási, tekei, öményesi és mócsi járá-sokból nyert termények egy részének elarosi-tásából és a pénzbeli ígéretek részbeni beszedéséből 231 fűt 97 krt. küldött be a központi pénztárba.

A nevezett gróf urnak, s mindazon ember-barátoknak, kiknek szívességéből az em-fűt-őszszegek inséges hazánkfiai szükségére fordíthatnak, ezeknek nevében őszinte köszö-netet fejez ki, Kolozsvárt, február 12. 1864.

A Székelyudvarhelyt széklely t. cz. katastralis személyzetet képező hivatalnok urak pedig névszerint: Lucze Manó 10 fűtál, Kisipál Albert 6 fűtál, Püspök János 6 fűtál, Kohány Kálmán 6 fűtál, Kopp József 3 fűtál, Bartók Endre 3 fűtál, Bogács Bertalan 3 fűtál, Gollé Ferenc 2 fűtál, Szabó László 2 fűtál, Zakariás József 2 fűtál Stemmer József 1 fűtál, Jakabb József 1 fűtál Kovács Miklós 1 fűtál, Molnár Károly 1 fűtál Szabó Ignác 50 fűtál és a hivatal szolgálja Székely Mihály 50 krtál, összesen 48 fűtál járultak a központi pénz-tár gyarapításához.

Mely jóságos küldeményekért, az elől ne-vezett ns. megye illető járásaibeli lelkes adakozóknak és elősorolt hazafiai erelműket tetteleg bizonyított hivatalnok uraknak, a szű-kölködők nevében hálás köszönetet, maga ré-széről teljes elismerést nyilvánt, Kolozsvárt, február 16. 1864. valamint:

Bereczk város községének s a hoz-zát tartozó Sósmező és Ojtoz helységeknek de-rék polgárai 56 forint s 64 kr. összeget, mint egyesek adakozásokból gyűjtöltek;

Maros Váshely sz. kir. v. tanácsa pedig, ottani vendégloz Rosenbaum Adolf ur által február 6-dikára rendezett táncvigalom tiszta jövedelmének hasonfelében 44 forintot

75 $\frac{1}{10}$ krt. juttattak be az inségügyi központi pénztárba.

Mely szives adományokért, úgy az elől-nevezett községek lelkes tagjainak, mint a dícsé-retes szellemű vendégloz urnak a szűkölködők nevében köszönetet nyilvánt, Kolozsvárt, fe-bruár 19. 1864-ben.

Az inségügyi közp. kormánybizottság.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Vasárnap február 21-kén ment végbe a város Redoute tánctermében Zorimba Józsa k. a. első hangversenye. A műsorozat követ-kéz volt: 1) „Magyar ábránd“. Székely Im-rétől, előadja a hangversenyző-nő. 2) „Az élő szobor.“ Vörösmartytól, szavalja Cziriák Albert ur. 3) „H—moll capriccio“ Mendelsohn-tól zenekar kíséret mellett előadja a hangver-senyző-nő. 4) „Ereszkedik le a felhő“ és „Főti-dal“ éneklí Fekter Ferenc ur. Hirteleni ere-kedése miatt helyette Tóthfalusi ur énekel egy népdalt) 5) A „Pisztrang“ Haller István-tól, előadja a hangversenyző-nő. 6) A 12-ik Air varie“ Berlioztól zongora kíséret mellett előadja Boér Gergely ur. 7) 8-dik magyar Rhapsodia“ Liszt Ferencztől, előadja a hang-versenyző-nő. — Minden előadott darab nagy tetszéssel fogadtatott; legszebb volt a H—moll capriccio zenekar kíséret mellett; a hangver-senyző-nőt minden előadott darab után lel-kesedve kihívták; mit meg is érdemelt; já-téka elég correct, könnyű; valamint kedves megnyerő alakja sem téveszté el hatását. A közönséget nagyobb részt az uri rend képví-selte.

— Ugy hallottuk, hogy legközelebb szin-re fog kerülni Pap Miklósnak egy új drá-mája, mit Tóth Jenő választott magának jutalomjátékává. Tehetséges és igyekező színé-sztünket úgy hisszük nincs is miért ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Kun Sz. Miklósról írják, hogy az ott e napokban elhunyt Karikás Ferencz czimbalmos, ki 80 évet élt, legutolsó volt azok közül, kik a híres Biharí bandájában működtek. De tudta is Lavota, Csermák és Biharí szerzemé-nyeit remeklő játszani. Öregségében inség, nyomor lepte meg, s nem volt annyira, hogy a sirásót ki lehetett volna elégíteni.

— Hugó Viktor Shakespeare tanu-mányai ivét 1500 frankot kap kiadójától. Mikor jut ide a magyar író?

— Amerika fölfedezőjének Columbusnak utolsó ivadéka: Colomba de Curara, Assiben O'aszországnak most halt meg.

— Dresdában az udvari operánál „Fe-renc“ nevű hőstörten énekes vendég szerepel.

— Sz.-Pétervárt nagy zajt ütött az ifju Galazin herceg házassága. E fiatal ember fia az egykori madridi orosz követnek, s uno-kája a Moszkvában közelebb meghalt Galaz-nak, egyike e nagy birodalom legfényesebb if-jának, ki egy roppant vagyon örököse, min-den lebeszélés és tanács daczára, melylyel reá minden oldalról hatni akartak, törvényes házasságot kötött egy cigány-nővel, ki több év óta a főváros kávéházait, mint utcazi énekes-nő barangolja be. Ezen házasság egyébiránt az orosz előlék körökben nem éppen oly példa nélküli. Mitegy 20 év előtt az ifju Tru-beckből herceg szintén egy fiatal cigány-nő-vel kelt egybe.

— Ki volt az a deutsche Michel, német Miska, a ki, kivá t újabb időkben, állandó alak a humoristikai lapokban? Ezen deutsche Michelnek nevezett férfin Obertraut Mihály János, ki dán vezérőrnagy volt, a ki 1620 és 1622-ben igen sok kárt t a spányoloknak. Akko-rában csak e név alatt ismerték „Der deutsche Michel.“ Ellenségük megjelölésére adták neki a spanyolok e nevet. Elésett a hann-verai csatában 1625.

— Prágában közelebb egy magát angolnak vallott s elegansul öltözött férfi, és egy hölgy négy gyermekeivel egy vendéglozba szállott. A hölgy csupán angolul tudott, de a férfi eschül is jól beszélt. Néhány napig ott mulat-ván, egyszerre hirtelen eltűntek a vasuton, nem mondván meg, hogy merre utaznak. Ugyanak-or este két angol szállott azon vendéglozba, kik a londoni rendőrség küldöttjei voltak, s egy főrangú lady keresésére indultak, ki komonyikjával szö-ött meg Angliából.

— A „Courrier de Havas“ szerint jelenleg az ő és új világban összesen 8258 szabad-körmes páholy van, összesen mintegy 500,000 működő taggal. A nem működő és visszalé-p-t tagok száma ellenben körülbelül 3 milliót tesz.

— Nagy-Bányáról a következő sorokat közlik: Alig lehet valami lesújtóbbat képzelni, mint ha festész látszeriet veszti el. Elveszett reá nézve a szép természet s a művészet, el-esett foglalkozásától, mely kenyerét biztosí-totta. Lassankint beborul képzelete, mert al-kotásait nem valószínű, és aztán minden sötét lesz, mint az elenyészett emlékezet után. E kétségbeesett jövő vár Mezey József derék festészünkre, kinek olajfestvényei, különösen

tájképei az állandó műtarlaton tíz évtől fogva folytonosan közügyemet, oltárképei a vidéken teljes elismerést arattak. Hosszas szembetegségé vaksgággal fenyegeti a negyvenéves férfit. — Bárcsak találkoznának lelkes bonfiak és honleányok, kik a szülő művész tizenkét jeles olajfestményét megvénnek, hogy a graefenbergi győgyimódot használhas. A utolsó reménysugára ez. Felkérjük a képzőművészeti társulatot és minden emberbarátot, felkérjük a hazai lapokat, hogy a szenvedő művész segítségére legyenek a tizenkét festmény értékében. A vagyonos photograph urak tehetnének legtöbbet e részben, és legilletékebb jölvetői lehetnének ők, kik a „rövid életből a hosszú mesterséghez” annyi időt megnyernek Főtitkarság Smotzer Ignác prépost ur, a művész pártfogója, kész jölvető ajánlatokat elfogadni és közbenjárni érte. En a t. szerkesztőség kegyes érdeklődésében bízva, nyilvános fóruma előtt kérem művésztársunk részére a tisztelt közönség pártolását.

Törökfalvi P. Zsigmond.

— Dobsa Lajos, Vas Gereben és Kormos Béla egyesült erővel egy élelapp kiadásában fáradoznak, mely f. é. apr. 1-étől fogva megjelenni.

— A dévai árvaszek, mint a „F. L.” nak írják, a csórái jutott b. Nopcsa László fia, Elek számára gondnokul, a vagyonbuktatását kérelmére, Schmerling államminisztert nevezte ki.

— A legújabb párisi nő divat rózsaszín mellény és fekete frakk. A „Hon” erre megjegyzi, hogy ezt a divatot a mi nőink talán csak nem utánozzák.

— Csehország, Dalmátia, Austria az Ens fölött és alatt, Salzburg, Styria, Karinthia, Krain, Bukovina, Morvaország, Silézia, Tirol, Voralberg, Istria, Görz, Gradiska országgyűlései és Triest városi tanácsa 1864-ki márt. 2-ai törvényes gyűlékezési helyeikre egybe-hívák.

— A Poroszország részére szánt elfoglalt dán ágyuk, száma nyolcz, Berlinbe érkezésük után ünnepélyes menetben kocsikkal érkezve vitettek keresztül a város főutcáján. Elöl a négy kísérő porosz tüzér lépdelt, a Britisch-hotellnél, az annak tulajdonosa által ebédre meghívott, érdemjellel díszített ausztriaiak Elő kapitányával szintén hozzájuk csatlakoztak. Midőn a menet a király palotájához ért, a főfelügyelő egy hadseregétől lement, hogy a menet állapodjék meg és a porosz, valamint az ausztriai legénységet palotájába hívata, hogy hozzájuk kegyes szavakat intézzék. Az ágyuk ezután a királyi mulatókba szállítottak, hol egyelőre közszemlére állítják ki a tömegesen oda csődülő nép számára. Az ausztriaiak azután tropháikkal tovább folytatták útjukat Bécs felé.

— Párisból jelentik: 1859-dik évben a Franciaországban internálva volt osztrák hadi foglyok közül egy cseh, Merkel Antal, Porauk közelében önkényesen hátramaradt egy majornak, hol foglalkozást talált. Később egy fiatal leánnyal ismerkedett meg, kit a szülők megegyezéssel feleségül is akart venni, midőn véletlen akadály állt be. Az osztrák legénység ugyanis Merkelnek nem akarta előbb igazolási irómányait kiszolgáltatni, a míg a megszökés vádjá alól cs. kir. haditörvények előtt nem igazolta magát. Merkel erre buskomság fogta el, sőt midőn a leány szülői tudtára adták, hogy ne igen járjon a leány után, egy sem lehet neje, a végső kétségbeesés. Nehány nap előtt a mezőn találta meg Merkel és menyasszonya holttesteit, mellettük véres borotva és kilőtt pisztoly. A szerencsétlen a leánynak — valjón megegyezéssel-e, vagy erőszakkal, nem tudatik — majd egész nyakát elmetste, s aztán magát pisztoly lövéssel végezte ki.

— Egy lengyel vértanú. Rómában Josafat lengyel püspöknek, ki az oroszok által megkínóztatván, Krisztus Urunk vértanúi sorába jutott, canonisatioja iránt az eljárás megkezdett. Ez napjainkban, a lengyelországi eseményekkel szemben, különös figyelmet gerjeszt. Jól értesült egyének azon reményeket fejezik ki, hogy az e tekintetben elrendelt vizsgálatok még ez évben a fentiszelt püspöknek canonisatiojával fognak végződni. Így írja ezt az „Unita Catt.”

— Balassa István pesti ügyvéd ur a napokban született fia keresztelőjén a keresztanya Deák Ferencz, a keresztanyja Szemere Bertalan leánya, a bájos Szemere Irma k. a. volt, ki édes anyjával együtt Pesten idézik.

— A hivatalos orosz lapok, a „Vilnai futár” s a „Varsói Újság” szerint a lengyel felkelés kezdetétől az 1863-dik év végeig összesen 245 egyén végeztetett ki golyó vagy kötél által. Ezek között volt: 34 feldbirtokos, 11 pap, 26 polgár, 19 munkás, 23 paraszt, 37 katonatiszt, 20 katoná és 23 személy, kiknek működési köre nincs tudva.

— Feydeau a „Fanni” szerzője „Ua debut à l'Opera” című legújabb regényében egy sebzett Triquet-nek nevezett el. Párisban egy dr. Triquet él, ki midőn olvasta a regényt,

ennek kiadójához írt és felszólította, hogy a szerző nyilatkoznék a lapokban, miszerint nem őt érte. A kiadó megígérte, hogy a regény második kiadásában Triquet helyett Cluquet fog használni, biztosítva az orvost, hogy távolról sincs reá célzás, a nyilatkozat így egészen fölösleges, csak maradjon nyugodt. A dolog azonban a lapokban is szóba került, a „France” egy cikket is közölt Triquet ellen. Triquet erre Feydeau ellen pört kezdett és kárterítést kívánt. A törvényszék a vádlott elutasítását s perköltésekben elmarasztalta. Feydeau meg levelet intézett a „La Presse” szerkesztőséghez, melyben kijelenti, hogy Triquet helyett önkényesen Cluquet nevet akart használni, miután azonban Triquet ellene pört kezdett, most azért is megmarad — „Triquet”.

— A braunschweigi hercegtől Schaw nevű komornyikja sok értékű gyémántot lopott el, de elfogattat. A múlt hó 27-én került ez ügy a szajna-kerületi esküdtszék elé. A herceg kérte, hogy mint tanu a megjelenéstől fölmentessék. A vádlott, kinek sem valódi neve, sem multja ki nem puhatolható, tettének úgy indokairól, mint előbbi életéről minden fölviágosítást megtagad s lemond minden védelemről. Az egész ügy eszerint titkoszerű jellemet nyer, mit még a védelemre rendelt Lachaud ügyvéd azonnali nyilatkozata fokoz, hogy a titok pécseje alatt vele közölt felfedezések után vádlott el sajtószerű magatartását csak kényeselteti. Lachaud szavából csak annyit derül ki, hogy vádlott a lopást boszúból követé el. Vádlott 20 évi kényszermunkára ítéltetett el. Az elzart gyémántok értéke 2,900,000 frank-ra becsültetett, 135,000 frank értékű gyémántot nem találtak meg s nem tudják, Shaw hova tette azokat.

— Zitkowszky Károly eperjesi órásmester különös szerkesztett zongorát talált fel. Szerkesztése következőleg ismerteti: billentyűi éppen úgy vannak rendezve, mint a régi zongoráknál, csak hogy ezek belső vége egy-egy 32 foggal bíró nagyobb kerekre érint, s ezt a hozzátartozó 8 foggal bíró négy-négy kisebb kerekkel együtt hozza mozgásba, melyek ismét (a hurok helyett) négy-négy egyhangot adó acélrugót pendítenek meg, oly hangot idézve el, mint muzsikáló óráink, csak hogy sokkal erősebbet. Egyik főfelnyelje a zongorának a szép tiszta hang, a másik, hogy nem kell hangolni (stimmeln), a harmadik, hogy rajta a pedálok segédével teljes szerint, fokozatosan gyöngébb és erősebb hang előidézhető. Különböző pedálokkal lehet rajta accordokat venni és trillereket csinálni, mint a régi zongorákon. Az egész szerkezet csak puha fába van foglalva (mintaképpen), de így is meglehetősen hangos; hangja mind erőben, mind terjedelemben kétszer, sőt háromszorosa fog növekedni, ha — különösen a rugók foglaltat — kemény fából készült el. Ezen új találmányu zongora megtekinthető Pesten az urutca 2-ik számú ház első udvarában földszint, Huber arany-művesnél.

Értesítés. Az etédi Benkő Mária urhölgy által a helybeli rom. kath. gymnasiumban fenálló „Önképző társulat” részére kitűzött ballada és német fordításai pályázat következő eredményel látott ki: a bírákól (Zöld F. Nessel-feld M. és Farkas L.) folyó hó 13-án felolvastván a beadott munkák felett véleményüket, a balladák közül egyhangulag a „Verményező” című munkának adták szavazatukat. A jelölés levélke felbontatván, Czikmántori Ottó 8-dik oszt. tanuló neve látott fel. A német fordítások közül Seidl „König u Landmann”-jának fordítása jutalmaztatott a kitűzött két tallérral; a fordító Harmath Lajos 7-dik oszt. tanuló Kotozsvárt, febr. 21-én 1864.

Farkas Lajos,
jegyző.

Az Erdélybe jött m.-országi szűkölködők számára a helybeli inségügyi fiók-bizottmányhoz befolyt adományok jegyzéke:

Külközöputezai tizedből: Diószegi Ferencz ad 1 véka pityókát. Diószegi Márton 1 v. töröküzűt. Gombos József fél véka töröküzűt. Kovács Márton 2 v. pityókát. Bert-leff János 8 v. pityókát. Gombos István egy negyedrészes véka petrezselymet. Máté András 1 véka pityókát. Kilin Károly 1 v. pityókát és 4 kupa borsót. Kilin György 1 véka búzát. Péter József 1 véka töröküzűt és 2 véka pityókát. Nevelits Joachim 4 v. búzát. Killyen Mihály 2 véka pityókát. Besztercei György fél véka pityókát. Kilin Boldizsár 2 v. pityókát. Mendel Weisz 1 véka búzát. Kelemen Miklós fél véka petrezselymet. Kilin István fél véka petrezselymet. Diószegi Mihály fél véka töröküzűt. Udvari János 4 kupa töröküzűt. Gáspár Mihály ifj. fél véka pityókát. Horváth Márton 1 v. pityókát. Albert György 1 véka búzát. Bándi János 1 v. pityókát. Zágonyi Sándor 4 kupa borsót. Szász János 1 k. töröküzűt. Rátz János egy korszoru veres hagymát. Zágonyi István 1 v. rozset. Kilin György fél v. pityókát. Zágonyi József 4 kupa borsót. Gombos Mihály fél v. pityókát. Berki László

2 v. búzát. Hunyadi János fél véka pityókát. Szász András 1 v. pityókát. Jakab György 2 véka pityókát. Balás István 1 véka pityókát. Gombos András 1 v. pityókát. Kovács József fél v. petrezselymet. Kilin Ferencz 2 kupa borsót. Kiss Márton 1 v. pityókát. Orosz András fél véka petrezselymet. Demeter Gábor 1 v. borsót.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, febr. 16. Az angol lapok kíméletlen szavakban törnek ki Dániának minden ellensége s lágyelege barátai ellen. A „Spectator” De Meza dán tábornokot azért, hogy a dannevirke feladta, „zsidó katonának” nevezi. Minő alapon akarja az angol kormány — kérdi a nevezett lap — jövendőben Gibraltart, Maltát stb. védeni, ha most beleegyeznek a hercegségeknek Dániától való elszakításába? A javasolt értekezlet chloroformhoz hasonlítja, a mely arra való, hogy a tagmetszés kevesebb fájdalommal történjék meg.

A „Globe” a német szövetségi végrehajtó csapatokat, angol szójátékkal, federal executioners (szövetségi bakoknál) gunyolja.

A „Times” párisi levelezője azt mondja, hogy a nemzetiségek barátai a császárnak folytonosan füllébe sugdosnak, s rá akarják bírni, hogy a conservatív Németország által adott példát alkalmazzon Olasz-, Magyar- és Lengyelország irányában. Ha Németország, Austria és Poroszország hatalmas vezérége alatt összpontosul, akkor Franciaországnak ellensúlyra van szüksége, s Európát a nemzetiségek és megtörhetlen szerződések alapjára kell fektetnie. Németországban nem szabad egyszerre a nemzetiségek és hódítás jogát is igénybe vennie. Egy egész Olaszország, egy szabad Lengyelország, a skandináv birodalom s egy dunai conföderatio hatalmas előnyt nyújtana Franciaországnak Austria és Poroszországgal szemben. A császár gyakran foglalkozik ezekkel az eszmékkel, s környezetének bizonyos személyei előtt nem is titkolja azokat.

A city-lap párisi tudósítójának idézett közleményét ismételve felhasználja az önmagában meg hasonlított Németország jelszavára. A Schleswig-be való betűtést, ugymond, tökéletesen sikerült. Azonban Németország elégtelensége soha sem volt mélyebb, vagy legalább soha sem nyilvánult hangosabban, mint most, mikor a német fegyverek győztek. A dán terület való betűtéstől származott zűrzavar rendkívüli természetű, s ha a bonyodalom még nő, a dán-német viszály mellett igen valószínűleg különböző német viszályok is fognak keletkezni. Holsteinban a szövetségi csapatokat porosz zászlókkal szorították ki, s a frankfurti szövetségülésben valahány kisebb állam mindengye tiltakozik. Austria és Poroszország már annyiszor ragaszkodtak az önmaguk által adott utasítások fűres formájához, hogy a közép államok most valóban magukat tekintik tulajdonképpen való hatalmaknak a szövetségben. A két nagyhatalom abban a megvetésben, a melyet az ő szavazataik irányában tapasztalnak, tekintélyük ellen intézett pártitást látják, s most szövetségnek akarnak az óriások lázadásá ellen. Annnyira bizonytalan, hogy valjón Francia- és Agolország minden erőfeszítésének fog-e sikerülni az északon fellebb hatórat megakadályozni, hogy a mint bizonyosnak állítják, Párisban szükségesnek találták a császári gárdát oly indulókész állapotba helyezni, hogy bármelyik perczben a Rajnánál teremessen.

A kopenhágai kormányok e hó 11-dikén Londonba érkezett nyilatkozatát 14-kén egy másik követte, a melyet Párisban és Szentpétervárott is közöltek, és a mely kereken kimondja, hogy Dánia a háborút nem csak folytatni fogja, hanem egyszersmind minden támadó és védelmi erejét is felhasználja. Dánia a végsőre van szorítva, mert felakarják róla tenni, hogy beleegyezzék a hercegségeknek Dániához való személyi uniojába, pedig ezt ő a hercegségeknek Dániától való teljes elszakításával egyenlőnek tekinti. Egyik esetben úgy mint a másikon, Dánia létele forog kérdésben.

Francoziaország. Páris, febr. 16. Minden jel odamutat, hogy III. Napoleon ki akar lépni tartozkodó helyzetéből. A „France”, ez a császár titkos terveinek már nem egyszer igazmondónak tapasztalt előhírnöke, úgy találja, hogy a mai Németország nem az 1815-ös, sem az 1848-beli; most le akarja rázni Austria és Poroszország gyámságát, s független európai hatalommá alakulni. Az idézett lap e törekvésekben jogszerű igényeket s Európa nagy átváltozást műfolyamának kikerülhetlen mozzanatait látja. Tegnap Olaszország volt, a mely a szerződések kényelmetlen korlátait áttörte; ma Németország igyekszik megváltoztatni egy oly helyzetet, a mely az ő szükségével a törekvéseivel többé nincs összhangzásban. És e rombolási műtétet, a „France” szerint, éppen Austria és Poroszország végzik be, a midőn a dán kérdésben való kezdeményezésük által, az egyetlen hatalmat, a mely

1815-ből érintetlen maradt, a német szövetséget semmisítik meg erkölcsileg.

A „K. Ztg.”-nak azt írják ugyan a francia határszélről, hogy a midőn látta Anglia a német közép és kis államok mozgását s Poroszország és Austria komoly fellépését Dánia ellen, azt tanácsolta Napoleon császárnak, hogy vonjon össze egy figyelő hadtestet a Rajna mellé a német hatalmak politikájának visszarontására; de a császár mosolygott e tanácsadásra s azt mondotta, hogy legalább most még semmi olyast sem szándékszik tenni, a mi a német nemzeti érzelmet sértené. Más hírek szerint azonban a császári gárdában oly tevékenység uralkodik, a mely azt mutatja, hogy minden eshetőségre készen akarnak lenni, s hogy a Rajna mellett föllátható francia figyelő-hadtestről szóló hír nem alaptalan; ezt mutatja az is, hogy az 1864-iki uniozilletéknek 100,000 ról 150,000-re való fölemelését is elhatározták. E hírekkel összhangzó az a tudósítás is, hogy a hadügy-minister rendeletet adott ki a földmívelésre alkalmazott tüzérségi lovak összeírására, hogy tudni lehessen, alkalmas mennyi vontató lóra számolhat a francia hadsereg.

Mexikóból igen kedvező tudósítások érkeztek. Bazaine tábornok jan. 14-kén nagy diadallinnepélyllyel vonult be Guadaluajarába. Uruga tökéletesen meg van verve. A fővárosok helyőrségei mindenütt a belsőbb helyreállításban működnek, s ekép teljesül a főfeladat, a melytől a főherceg ő fensége a császári korona elfogadását függővé tette. A „Moniteur” szerint e tudósítást Veracruzban harangzugással, ágyudörgéssel és leirhatlan lelkesedéssel fogadták.

Németország. Dresden, febr. 18. A mai „Dresd. Journ.” egy táviratot közöl Würzburgból, a mely szerint ott Bajor, Szászország, Württemberg, Baden, Hessen-Darmstadt, Braunschweig, Weimar, Sachsen-Meiningen, Gotha és Nassau államok ministerei össze vannak gyűlve értekezletre.

Ez értekezlet céljáról a „N. Würtzb. Ztg.”, következőleg ír: A mint tudva van, a szövetségülés előtt az elfogadás pontján áll az indítvány, hogy augusztusban Frigyes hercegnek felhatalmazott képviselőjét fogadják be a szövetséggyűlésbe. Ha már a herceg törvényesen el van ismerve, a következetesség azt hozza magával, hogy országának tetteleg birtokba vételére is segítsék. A herceg készül is elterjesztést tenni a szövetséggyűléshez, hogy uralkodói jogainak érvényesítése végett kellő számú csapatokat adjanak rendelkezése alá. E kívánat teljesítése képezi az értekezlet legfontosabb tárgyát. Schleswiget illetőleg egyik kabinetnek sincs még határozott megállapodása; egyelőre kértni akarják a más nagyhatalmakkal való összehittközést. Az értekezlet csak egy napig tart.

A „Südd. Ztg.” nem kevesebbet, mint valóságos keresztes háború proclamáását kívánja az értekezlettől. „Ha — írja a nevezett lap — a Würzburgban összegyűlt ministerek nincsenek egészen elhagyva Istentől, most már nem fognak megegyezni hadjuttalékaik mozgárával. Fel fogják hívni az egész nemzetet általános felfegyverkezésre. Ha minden ember, a ki egy puskát elbir és el tud sütni, puskát kap a kezébe: egy Szászország nyugodtan nézheti, hogy porosz csapatokat összpontosítsanak Lausitzba, valamint Bajorország is, ha netalán Tirolba osztrák egyenruhákat halmozának össze.”

Egy türnbégi lap így kiált fel: „Habár számosabbak is az ellenség csapatjai a miénknél (a közép államokéinál), a nép mellettünk és velünk van. Az ellenséges táborokba és államokba a forradalom úszkeit fogjuk beidobni.”

A „Frankf. Postztg.” szerint Bajorországban összeitak minden hadképes férfit 30 tól 35 évesig, a mi arra mutat, hogy a tartalékot is zászlóalá akarják hívni. Különböző bajor sereg oly tökéletes harcokész állapotban van, hogy mozgóvá tétele 14 nap alatt megtörténhetik.

A német-dán csatáról. A „Hamb. N.”-nek írták Rendsburgból febr. 15-ről: Már tegnap lehetett hallani a düppeli elővédmeteknél történt ütközetekről; ma már a hír sokkal határozottabb alakot öltött s azt mondják, hogy a dánok kétszeri kirohanással tetemes veszteséget okoztak a poroszoknak. Hogy feljebb észak felé valaminek, még pedig komoly dolognak kellett történni, mutatja az, hogy ide tegnap sok osztrák és porosz sebesültet és beteget hoztak, úgy, hogy minden korház, legalább is 2000 betegre való, csaknem tele van; továbbá, hogy a múlt éjjel 200 paraszt szekeret innen sietve Flensburgba rendelték.

Egy hamburgi, febr. 16-ról szóló táviratban ezt olvassuk: Magán levelek szerint a dánok mindkét izbeli kirohanását düppelnél siker koronázta. A poroszok nagy veszteséget szenvedtek; Hadersleben, Apenrade és Flensburg városokban 2000 sebesült és beteg fekszik.

Különböző, ha van is némi való a fenébbi csa-

tákról szóló alkalmasint nagytított tudósításokban, azok csak előrsi csaták lehettek; mert az osztrák-porosz hadsereg, febr. 16-ig még nem intézett rendszeres támadást a düppeli erődítmény ellen. A dannevirkei győzelem óta lefolyt időt előkészültre fordították; mert Düppel, német szójárás szerint, sokkal keményebb dió a Dannevirkenél. A „W. L.” szakértő tudósítója szerint, a düppeli erődítmény hossza csak mintegy 4000 lépés levén, tökéletesen megfelel a dán hadsereg mostani létszámának (mintegy 20,000 ember); s evel az erővel a Düppelben sokkal könnyebben feltartoztathatnak a dánok 60,000-nyi ellenséget, mint a 10 mérföldnyi hosszú Dannevirken 60,000 emberrel tehető volna. Továbbá az a roppant előnye is van e hadállásnak, hogy biztos összeköttetésben áll Koppenhágával, és hogy a hajóhad is nagy szerepet vihet a védelemben. A hajók felesleges ágyúival bővön pótolva vannak a Dannevirkenél elvesztettek; s a tengerészek, mint a muszka tett Sebastopolnál, szárazai hadműtettekre is alkalmazhatók.

Ujabbak. Berlin, febr. 20. A „N. Ztg.” közli Ausztriának folyó hó 13-áról a német szövetségi kormányokhoz intézett körszűgönyvét. Ebben az eszménmet a következő: A londoni szerződés, a mint el van ismerve, nem kötelezi a német szövetséget. Az ezt tárgyzó bizottsági javaslatok megszavazása semmi megoldó hatással nem lenne a vitás kérdésre, de könnyen megtörténhetik, hogy a nem német hatalmak kihívásul veszik a szerződés mellett teendő ellennyilatkozatokra; a mi a létező feszültséget csak fokozni fogja. A bécsi kormány kéri a német kormányokat, ne szavazzanak a bizottsági javaslatok mellett, hanem

kívánjanak kapcsolatos előterjesztést az egész örökösödési kérdést illetőleg.

— Páris, febr. 19. A „France” egyik cikkében azt írja, hogy a dán kérdés, Düppel és Fridericia ostrom alá vétele, s az Ausztriának és Poroszországnak tulajdonított terv következtében, európai szint öltött. A „France” azt kívánja, hogy a két nagyhatalom adjon tiszta felvilágosítást. Ha e felvilágosítás nem lesz kielégítő, jövőre nézve semmi sem fog ellenállani, hogy Franciaország engedve Anglia annyiszor nyilvánítt kívánságának, egyesítse felszólamlását Angolországgal, hogy Dániát egy igazságtalan megrablás ellen és az európai sülyegent biztosítsák.

— Würzburg, febr. 19. A ministeri értekezlet ma bevégeződött.

— Berlin, febr. 19. A 64. számú porosz gyalog ezred Düppel előtt egy védművet elfoglalt a dánoktól, egy dán tisztet és 60 közemert ejtett fogolyul, s az ellenséget visszaverte a sáncok megé. A poroszok vesztesége két halott és tíz sebesült. Az előcsapatnál porosz huszárok és dán draganyosok összecsaptak s az előbbieket lett a győzelem.

— London, febr. 19. Az alsóházban Newdegate interpellációjára Palmerston ezt felelt: Nincs hiteles adat, hogy Németország meg szándékoznék támadni Jütlandot; egy ily támadás súlyosbítná az eddigi erőszakoskodást. A kormány nem közhítteli ily eshetőségekkel szemben követendő politikáját. Beaumont interpellációjára Layard azt felelt, hogy a kormány semmi közlést nem kapott a mexikói császárság elismerését illetőleg; a kormány eddigelő nem nyilvánítt e tárgyban semmi véleményét.

— Koppenhága, febr. 19. Hivatalos tudósítások jelentik, hogy a német csapatok

Paaby- és Eistrupnál jelentékeny erővel benyomultak Jütlandba.

— A lengyel határszélről jelentik febr. 19-ről: A felkelők egy tehervonatot Plodaweknél légherőpítették, a mely alkalommal 16 gőzkösi romboltatott szét. Lazy-nál egy személyvonat járt szerencsétlenül a sínek felszedése miatt. Czerksben a felkelők elvették a városi pénztárt.

Bécsibörze Februárius 17-én: Nemzeti kölcsön 79.15. 5% Metalliques 71.60. Bank-résvény 774.—. Hitel-résvény 188.—. Váltó Londonra 118.70. Ezüst 118.—. Arany 5.71. 1860 díki Állam kölcsön 91.90.

Februárius 15-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 74.—. Erdélyi 71.—.

Bejegyzett gabnaárak a pesti gabonacsarnokban febr. 16-án.

Osztrák mérő.	Suly, font.	ft	kr.	ft	kr.
Osztrák értékben.					
Buza búsági . . .	81	88	—	—	—
„ tiszai . . .	86	—88	5	35	5
„ fehérmegyei . . .	85	—87	5	20	5
„ bácskai . . .	85	—86	5	15	5
Rozs . . .	77	—79	3	65	3
Árpa serfőzésre . .	68	70	3	10	3
„ étetésre . . .	65	—67	2	90	3
Zab . . .	42	44	2	20	2
Tengeri . . .	82	—84	3	50	3
Köles . . .	—	—	3	50	3
Repeze . . .	—	—	5	50	6

Erdélyi		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhab. fontja.
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.	
piaczi árak:		k r a j c z á r o k b a n .					
Lekenczén február	11.	320—300	210	—	86	200—200	9
Besztercze február	16.	260	200	—	100.	180—100	9
Brassó "	12.	298	158—144	146—132	106 104	160	12
Dézs február	16.	360—340	240—220	—	140—180	230—220	11
K. Fehérvár "	13.	405	280	—	190	256	13
Kolozsvár február	18.	316	210	—	150	250	14
M.-Vásárhely február	18.	340—300	230—200	—	112	189	10
N.-Enyed "	18.	336—316	200—126	—	168—120	240—235	12
Szamosujvár február	15.	360—320	260—220	—	130—120	230—220	12
S.-Sz.-György "	15.	280—240	130—120	110—105	94	130—120	11
Sz.-Régen február	18.	336—300	210—200	184 180	136—124	216—208	12
N.-Szeben "	16.	360—307	227—213	200	153—140	227 220	14
Sz.-Udvarhely "	16.	331—325	149—140	—	107 100	160	10
Torda február	13.	362—346	216—210	160—150	146—140	240—230	12

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

Sz. 419. 1864.

Hirdetmény.

N mes Kolozs megye ideiglenes törvényszéke közhírré teszi, miszerint a pesti királyi váltó törvényszéknek 1864. januarius 25-kén 4172. sz. kelt végzése által nagykereskedő Kern Imre felperesnek a gróf Csáki György csőd-tömege mint alperes ellen, felperesnek 23,000 ft. o. é. váltótörke követelése, ennek és pedig 11500 ft. után 1862. januarius 18-tól, 11500 ft. után pedig 1862. februar 15-től járó 6% kamatai, 353 ft. 79 1/2 krban megítélt egy a jelenleg 45 ft. 12 krban megállított és ezután végrehajtási költség erejéig alperesi csőd-tömegeknek már bíróság lefoglalt 26,860 ft. és 6089 ft. 50 kr o. é. becsült marhák, gazdasági eszközök és gabona neműekből álló ingóságainak végrehajtási árverezése elrendeltetvén, ezen árverezés foga atosítása végett határnap tűzetik ki folyó 1864. ik év Április 18-kára és következő napjaira és május 9-kére és következő napjaira d. e. 9 órára N. Almáson az uradalmi kastélyban, miről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettnek, hogy az elárvezendő ingóságok az első határnapon csak becsárban vagy azon felyjűl, a másodikban azonban becsárban alól is a többet ígérőknek készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Nemes kolozs megye törvényszékének 1864. februar 9-kén tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(35) Egy 35 éves, házasodott kertész (1—3)

ki a kertészet minden szakmájában, egy a mű- és virág kertészet valamint a faiskolákban gyümölcs- és konyha kertészetben is jártas, s szolgálati bizonyítványokkal van ellátva, tartósabb állomásozást óhajtat valamely uraságnál.

Leveleket elfogad **SOUSCHEK Ad.** kertész külváros 353 szám az „arany orosz-lánytól” Temesvárt.

Vetemény magvak.

(36) Alólirhoz érkeztek friss és igen jóféle Erfúrti kerti vetemény magvak. (1—2)
SCHÜZ KÁROLY fűszerkereskedésében Kolozsvárt.

(31) Folyó 1864-ik év februar végén (6—6)

történik a bádeni vasutpálya államnyeremény sorshúzása. Ezen sorsjegyek eladása minden államban törvényesen meg van engedve.

Főnyeremények: 14-szer 50,000 ft., 54-szer 40,000 ft., 12-szer 35,000 ft., 23-szor 15,000 ft., 35-ször 10,000 ft., 40-szer 5,000 ft., 58-szor 4,000 ft., 366-szor 2,000 ft., 1944-szer 1,000 ft., 1777-szer 250 ft., legkisebb nyeremény 48 ft. — Az egész nyereményösszeg tésszen 400,000 forintot.

Egy sorsjegy ára a fennebbi húzása 8 ft. 6 együttesen 15 ft. o. é. A hivatalos sorshúzási lajstromok, valamint játéktérvek mindenkinek ingyen és bérmentesen szolgáltatnak ki.

A szives megrendelések készpénz beküldés mellett legpon'osabban teljesíttetnek.

Ifj. **LINDHEIMER JAKAB** állampapír kereskedése, majnai Frankfurtban.

Haszonbérlet.

(34) (2—3)

Biharmegyében, Nagyváradhoz egy, a pesti-nagyvárad-debreczeni vasúthoz pedig fél posta állomásokra, Sárrejt járásban fekvő gróf Csáky család fiági **Bereg-Böszörmény-Körösszeg-Apáti** egyesült uradalmi; melyekhez tartoznak, Bereg-Böszörmény, Körösszeg-Apáti egész, egy Körösszeg egy harmadrész községi, továbbá Kis-Tóti, Nagy-Tóti, Boldogasszonytelki, Kenizi, Körömsdi és Szöcskődi pusztá-beli tagosított birtokok, melyek 1100 □ ölekké számítva 26584 hold kiterjedéstiek, hozzájuk tartozandó minden királyi kissebb haszonvélteli jogokkal, gazdasági és laképületekkel, folyó 1864-ik esztendő szeptember 1-ső napjától számítandó tizenkét esztendőkre szabad kézből s alku mellett, akár együttesen, akár minden birtok test különösen haszonbérbe adandók; értekezhetni, sőt egyesség sikerülése esetében szerződni lehet f. 1864-ik év junius utolsó napjáig családi teljes megbatalmazott gróf Csáky János ural Kassán, gróf Csáky László ural Pesten, gróf Csáky Agoston ural Igln, kiknél, valamint uradalmi ügyvéd Baróthy Pál ural Nagyváradon, egy tisztartó Sebő Ignác ural Bereg-Böszörményben, hol postaállomás is vagyon, a bérleti feltételek megtekinthetők.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(12)

Az általános esmert, mell-fájás és köhögés ellen kiünő hasznu

Mainzi Drescher és Fischer féle valódi

RETEK  **CZUKORKÁK**

egyedeli főraktára egész Erdélyben **Karvázy Józsefnél** Kolozsvárt

Árak: 1 fontnak 1 frt 50 kr., 1 doboznak 45 kr., 1 csomagnak 35 kr. oszt. ért.

Megjelent **EGGENBERGER FERDINÁND** akad. könyvkereskedésében **Pesten** és minden hiteles könyv-árúsnál **kapható:**

A pandekták sommás átnézete.

Puchta, Vangerow és Arndt nyomán írta **Möhler Ferencz.**

A második javított kiadás után Solyom-Fekete Ferencz.

E munka az újabb római jogtudomány buvárlatainak eredményeit rendszeresen világosan foglalja egyvűre, s így azoknak kik e jog beces elveit és tételit könnyű szerrel, s mégis elegendőleg, elsajátítani óhajtanák, jobb kézi könyvet ajánlani sem tudnánk.

Ára a 20 ívből álló műnek csak 1 frt 40 kr o. ért.

UGYAN CSAK

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

k a p h a t ó:

Erdély a rómaiak alatt. Kiűtők

nyomán írta Wass József, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja. Az Erdélyi Muzem-Egylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély térképével. Ára 1 frt 50 kr. osztr. értékben.

Medgyes Lajos. Egyházi imakönyv. Eredeti imák köteve 2 frt 64 kr. — Eredeti egyházi beszédek.

1-ső füzet . . . 1 frt 42 kr.
2-dik füzet . . . 1 frt 42 kr.

Uj folyam 1-ső füzet: vagy az összes beszédek

3-dik füzet . . . 1 frt 60 kr.
4-dik füzet . . . 1 frt 60 kr.

— Eredeti halotti imák, előfordulni szokott alkalmak és esetekre. 1 frt 6 kr.

Tájékozás urbéri ügyekben. Különös tekintettel 1854. Junius 21-ikén Erdélyre nézve kiadott legfels. csász. nyilparancs 3. 16. és 18 §§-ra.

Írta A. Dorgó Gábor. Ára 70 kr.

Utirajzok. Írta Zombori Gedő.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-k kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitzli határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország. A két kötet ára 2 frt.

Gondolatok. Írta Eötvös József. Ára fűzve 2 frt. Aranymetzéssel 3 frt. Angolvászonba 2 frt 60 kr.

Történelmi gyöngyök. Gyűjtés be-türendes sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 frt 60 kr.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egyesület kívánságára írta b. Bánfy János, kiadta az erd. gazd. egylet. Második kiadás. Ára 35 kr.

Szőlő-mívelés (az ugaros) minden eddigi szőlő-mívelés módjához alkalmazva összejegyezte 15 évi tapasztalás alatt egy atya fia számára. Ára 70 kr.